

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

студент гр. М-91 Мирошниченко Д. В.

Дослідження проблем та шляхів підвищення продуктивності праці завжди знаходилося в центрі уваги економічної думки. Актуальність даної теми пов'язана з тим, що нестабільність зовнішнього середовища, залежність від іноземних кредитів і інвестицій, обмеженість внутрішніх екстенсивних факторів росту мало зараз впливає на ефективність кожного окремого підприємства. Тому доцільним є звернення до інтенсивних факторів, насамперед це зростання продуктивності праці. На сьогодні в Україні майже відсутні дослідження та розробки щодо вдосконалення механізму ефективності праці; з теоретичної точки зору існує чимало трактувань, що ускладнює єдину термінологію та формування єдиного підходу до дослідження проблем ефективності праці. Саме цим пояснюється актуальність даної теми.

Великий внесок у дослідження проблем підвищення продуктивності праці зробили як вітчизняні, так і закордонні вчені. Питання, пов'язані з перспективами і проблемами даної теми знайшли відображення у роботах таких вчених: Г. М. Биков, В. С. Астраускас, В. С. Вечканов, Л. І. Абалкин, М. Г. Абалкин, А. К. Семенов, Р. В. Гаврилов, Н. Г. Чумаченко, Н. І. Іванов, М. Д. Прокопенко, В. М. Шубін та інші.

На даному етапі розвитку економіки України проблемними питаннями підвищення продуктивності підприємства є:

1. Проблема витіснення показника продуктивності праці такими фінансовими інструментами, як прибуток, рентабельність, заробітна плата та інші. На жодному рівні управління його не розглядають як основу виходу з кризи, як джерело економічного росту.

2. Відсутність явної залежності між прибутком і продуктивністю. Це призвело до незатребуваності цього показника в практичній діяльності. Зміни продуктивності й прибутку не завжди йдуть в одному напрямку. Прибуток може бути отриманий за рахунок цінового фактору й при зниженні продуктивності праці, а висока продуктивність не завжди супроводжується зростаючим прибутком, якщо товар не користується попитом.

3. Недосконалість існуючих методик вимірювання продуктивності праці, значна погрішність цього показника не дозволяє порівнювати продуктивність економічної системи на різних рівнях управління, особливо в період значних інфляційних процесів, змін асортименту продукції, структурних змін в економіці.

4. Сильно ослаблений мотиваційний механізм. Затримки у виплаті заробітної плати, низький її рівень, недосконалість існуючої системи оплати праці знизили зацікавленість працівників у ефективній праці й практично повністю зруйнували залежність між оплатою праці та її продуктивністю.

У зв'язку з вище наведеними проблемами підвищення продуктивності праці на підприємстві для найповнішого використання резервів зростання продуктивності праці на підприємствах необхідно розробити програми управління продуктивністю, у яких зазначатимуться види резервів, конкретні терміни і заходи щодо їх реалізації, плануються витрати на ці заходи й очікуваний економічний ефект від їх упровадження, визначаються відповідальні виконавці.

Для вдалого виявлення резервів зростання продуктивності праці необхідно визначити співвідношення між факторами зростання продуктивності праці, що впливають на зміну її показників, виявити специфічні особливості в дії окремих факторів.

Враховуючи першочергову важливість підвищення продуктивності праці для конкурентоспроможного підприємства, керівники всіх рівнів повинні розробляти і впроваджувати програми управління продуктивністю.

Програми управління продуктивністю на підприємстві мають включати такі етапи:

1) вимірювання і оцінка досягнутого рівня продуктивності на підприємстві в цілому і за окремими видами праці;

2) пошук та аналіз резервів підвищення продуктивності на основі інформації, одержаної в ході вимірювання і оцінки;

3) розробка плану використання резервів підвищення продуктивності праці; розробка систем мотивацій до досягнення запланованого рівня продуктивності;

4) контроль за реалізацією заходів, передбачених планом і всією програмою, і регулювання їх виконання; вимірювання і оцінка реального впливу передбачуваних заходів на зростання продуктивності праці.

Кожному підприємству необхідно розробити такий механізм управління працею, який би стимулював до підвищення ефективності праці. Наведені шляхи вирішення проблем зростання продуктивності праці як однієї з найважливіших складових конкурентоспроможності забезпечать збільшення обсягів вироблення продукції й доходу, що є важливим показником економічного зростання як окремих суб'єктів господарювання, так і країни в цілому.

Проблеми підвищення показника продуктивності праці має перспективи подальших досліджень, які будуть залежати від подальшого розвитку економіки країни.

Науковий керівник: ст. викл. Волк О. М.